

בגלל הברקותיו של משה דיין הוקדשו למאמץ העיקרי במיבצע „קדש“ כוחות דלים מדי. והם הופעלו מאוחר מדי - אולם התיכונן השקול של חיים לסקוב הביא להצלחתו של הקרב

רפיה: הקרב הנשכח

דדים — והמכונה המסתערת בשלמותה.
זהו קרב של הפרטים הקטנים. של הטכניקות המדוקות והסכימטיות ושל הביצוע הרב מירבית בתיכונן. הפיקוד הגבוה יכול להשפיע רק בשלבים המקדימים: לתכנן הטעיות, לחשב מראש התפתחויות שונות ולתכונן לקראתן, להפעיל מלכתחילה מיספר מסמיק של חדירות, כדי שאם האחת תיסתם או תשתבש יינתן להמשיך בביצוע המשימה באמצעות אחרות. לבר מהכנות מוקדמות אלו, יכול הפיקוד הגבוה להשפיע באורח ישיר וממשי על ניהול הקרב ועל תוצאותיו רק באמצעות הפעלת עתודותיו — במידה שיכול או דאג להכנין — וברגע שהחליט מה ייעשה בו, מתי והיכן, לא נותר לו אלא לשבת ולכוסס ציפורניו — אה, כמונטגומרי לביל פתיחת הבקעתו באל-עלמין, ללכת לישון.

אולם קרב כזה, ככל שאיננו סימפטי, איננו בהכרח גם מרובה אבדות. הכל תלוי באיכות התיכונן והביצוע. ראוי, בהקשר זה, גם להפריך את המוסכמה הכיכול, הרווחת מדי אצלנו, לפיה מן ההכרח שכל מילחמה תהיה רבת-קורבנות מקודמתה. העובדה שהאויב מצוייד טוב יותר מבעבר, אפשר שתנוטרל — זייתר מכך, עלידי שיפור הציוד שבידינו. אבל ודאי שניתן להתגבר על כך בפנטס הפשוט ועתיקהיומין, של גילוי יכולת עדיפה.

זוהי הכתבה החמישית של הפרשן הצבאי בנימין עמידרור בסידרה שנועדה לחשוף את השורשים העמוקים יותר להתמוטטות מערכת התמיכות והמושיגים של צה"ל ביום-הכיפורים. בהקדמה קבע עמידרור כי ה„מחדל“ המפורסם של יום-הכיפורים מילא רק תפקיד קטן באסון שאירע באותו יום, וכי למעשה היו סיבותיו עמוקות הרבה יותר: אי-הכוננות להבחין בכישלונות, מיסוד השגיאות שגרמו לכישלונות אלה, וקידוש תורות-לחימה פסולות ומוטעות לחלוטין, שהפכו לניכסי-צאן-ברזל.

כמו כל המאמרים החתומים ב„העולם הזה“, משקף גם מאמר זה את דעתו הבלתי-מצונזרת של הכותב, והוא לבדו אחראי לת. „העולם הזה“ יפרסם ברצון דיעות סותרות, ברמה דומה, ומזי מין את האישים המעורבים במאורעות המתוארים להגיב בצורה הולמת מעל עמודי עיתון זה.

מאת בנימין עמידרור

ביותר — וגם אלה לא נלמדו; מכל מקום, אין רואים שהשפיעו בלחיתת אוגדת טל באותה גיזרה עצמה בששת הימים, וחסרון זה היה כולו לרעה. כיוון שקרוב מאוד לודאי כי כל מידחמה עתידה, אם תפרוץ, תאופיין עליידי קרבותי הבקעה יותר מאשר כל מידחמה עדיעתה, מיטב אזוי להרחיב מעט בהסברם.

„קרבהבקעה“ הוא קרב בו מוטל עליך לפרוץ מערכי-אויב מבוזרים ומוכנים היטב, כאשר התקפתך מבוזעת מן-החיות — כלומר, מן הכיוון הכללי בו מצפה לה האויב ושאליו מכוונים נישקו ואישו. מובן שסוגי קרב זה הוא קשה ותובעני מאוד, משום שקל מאוד לשגות בו וקשה מאוד — אם אפשרי בכלל — לתקן את השגיאות.

לצבא כצה"ל, הסוגר לאילדיהשווא של האילתור, קשה קרב כזה במיוחד, כי בשלכיו המכריעים קטן ביותר מרחב האילתורים, וכימעט הכל תלוי במיומנות המיקצועית של החייל ויש המפקד הנמוך, ובמידת הקפדנות והיסודיות שבהן הוכן מראש למשימותיו הספציפיות כל אחד ואחד מן הלוחמים הבקי

כ כל שניסיונו של צה"ל דל ובלתי-מספיק, מבורך הוא בדוגמות של אילמדה אף ממה שיש בו. הבקעת אוגדה 77 — בפיקוד חיים לסקוב — את מערכי פיתחת רפיה במיבצע קדש, היא אחת מהן.

קרב זה לא היה חסר שגיאות או תקלות, אך אורח-תיכוננו וגם עיקרי ביצועו היו בהחלט שווים בלימוד. אבל גזור על קרב זה שיישכח כימעט לחלוטין.

בעיקר הכל שלא הושם כלל לב לאורך הנכון — אפיכי הפחות-מרשים — של הפעלת השיריון במיסגרת ההבקעה עצמה, ואחריכך בניצולה לעבר אייעריש, ובמיוחד להיבט של שיתוף-הפעולה המוצלח של הרגלים והשיריון.

מעללי חטיבה 7 בקדש היו נאים כשלעצמם, אך מסוכנים מאוד כמקור ללקחים, משום שלצורך זה נדרשה הבנה מיקצועית כזו, שחרגה במידה ניכרת מן הממוצע הצה"לי של או. בחור צבא „מתחיל“ בכל הנוגע להפעלת שיריון, מוטב היה לצה"ל אילו הלך בעיקבות חטיבת השיריון 27, שלהמה בפיתחת-רפיה, ולא בעיקבות 7.

לקח חשוב אחר צריך היה שילמד מהשוואת תוצאות התרגילים המקוריים השונים שנעשו באברי-עגיליה לגישה הסכימטית, המבוססת על כללים בדוקים ומוכחים, אשר איפיינה את תיכונן וביצוע התקפת אוגדת לסקוב. בלט ביותר גם ההבדל אשר נגרם מכוח

המיבצעים של „קדש“ נוהלו בנפרד כאילו נערכו על כוכבים שונים

השריון לא היה הנוכח בקרב זה — ועל כן נשכח הקרב

לעניין זה, נשווה בין ארבעה קרבות-הבקעה הראשיים של קדש ושתי-הימים: הבקעת פיתחת-רפיה בי-1956 (עד כיבוש אל-עריש) דרשה 36 שעות, מתחילת תנועת הכוחות ועד להתקפה, ונעשתה במחיר 31 חללים; זו של 1967 נעשתה תוך 18 שעות, אבל נפלו בה 106 לוחמים; הבקעת המערך הפרובלמטי של אברי-עגיליה נכשלה בקדש והמיתחם העיקרי של אוס-כתף נחסר רק כעבור ארבע יממות, ולאחר שהמצרים קיבלו סקודת-ניסגיה ונטשוהו. כישלון זה תבע חי 61 לוחמים; בששת-הימים תקף שרון מערך זה ביחסיות-כוחות גרועים בהרבה מאלה

העובדה שבקרב רפיה היה קיים מעט לחטרי בות מפקדי-האוגדה לברו, בעוד שבכוחמתה של אוגדה 83 האומללה כאכר-עגיליה כחשו ביומנית של ושה מפקדים שונים: מפקדה הנומינלי של האוגדה, אלוף-הפיקוד והרמטכ"ל.

רק לכוסס ציפורניים

ל בד מזקחים כללים אלה, טמונים היו בקרב רפיה 1956 גם כמה לקחים טאקטיים-קונקרטיים חשובים